

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č.

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES - 23.října 1981 - PÁTEK

- 9,00 - Seminář - malý sál
Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS Dolní Kralovice
- 14,30 - Vítání DS J.K.Tyl ZK
ČSD Meziměstí na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15,00 - Vítání DS J.K.Tyl ZK
ČSD Meziměstí před
Krakonošem
- 16,00 - Divadelní představení -
19,30 V.Krasnogorov: Tak
kdo k čertu odejde?
- 22,00 - Setkání souboru s patrony na Větrově

ZÍTRA - 24.října 1981 - SOBOTA

- 9,00 - Seminář - malý sál
Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS OB
Strážkovice
- 14,30 - Setkání oficiálních
hostů - malý sál Krakonoše
- 15,00 - Divadelní představení
M.Bílek: Dvůřeček

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Divadlo jako instituce i jako umělecký druh je závislé přímo úměrně na lidech, jejich aktivitě, tvůrčích schopnostech, umu, talentu, organizaci a disciplíně jednotlivců i kolektivu. To platí o každém divadle, které má snahu a ambice být označeno pečeti kvality. V uvědomění si těchto základních předpokladů pracuje velká většina našich amatérských divadelních souborů, kolektivy pracujících na vesnici nevyjímaje.

NĚKOLIK POZNÁMEK KE KULTURNĚ POLITICKÉMU VÝZNAMU DIVADLA NA VESNICI

Právě na vesnici již léta plní především soubory ZUČ funkci, která je v oblasti kultury nezastupitelná. Mezi hudebními soubory, pěveckými sbory, v živých regionálních oblastech soubory lidových písní a tanců zastává výrazné místo především ochotnické divadlo navazující na mnohaletou tradici kulturních nadšenců, kteří prostřednictvím slova klasiků i současníků promlouvají k mnoha otázkám a problémům života společnosti jak v minulosti, tak v dnešní době. Organizování svezů z vesnic do spádových měst, kde sídlí profesionální divadlo, nijak výrazně nenarušilo onen žádoucí a neopakovatelný vztah aktivních divadelních ochotníků se svými důvěrně známými diváky. Ve sdělení obsahu zvoleného díla, v přijetí u diváků a jejich soudu tkví onen nejvlastnější smysl celé této práce. V přímé závislosti na úrovni obou stran pak kulturní i v nejlepším slova smyslu politický význam této činnosti. Pro to, abychom mohli hovořit o stále se zvyšující ideově umělecké úrovni této snahy, aby nabyla významu, který /pokračování str.2/

ování ze str.1/

Setkání souboru s patrony v malém sále Krakonoše

30 - Velký sejkorový večírek ve velkém sále Krakonoše

Jeden z našich stálých dodavatelů informací a zajímavostí Láďa Lhota nás upozornil na fakt, že na celém letošním průběhu přehlídky /to jest od začátku do konce/ je přítomen účtyhodný počet Západočechů: celkem 20. Tato skutečnost, tedy kontakt, který získávají a udržují a zkušenosti, které si odsud odnášejí, jistě v průběhu času přinášejí a přinesou svoje ovoce v jejich vlastní souborové tvorbě a tím i v úrovni amatérského divadla celého kraje. Asi by se nad tím také ostatní kraje měly zamyslet.

g

K dotazům účastníků přehlídky

Ze zápisu schůze přípravného výboru NP VZDS konané dne 19.6. 1981 vyplývá, že již pro letošní rok dochází ke změně koncepce: Z tohoto důvodu může být zahrnuto do programu přehlídky představení souboru, který vystupoval se svou inscenací na některé jiné národní přehlídce nebo se v předchozích dvou letech podílel svým představením na programu národní přehlídky VZDS ve Vysokém/Jiz.
-kdo-

Očekávaným hostem NP VZDS ve Vysokém nad Jiz. byla soudružka **ALENA PLOCKOVÁ**, inspektorka OK VČKNV. Včera jsme ji mohli ve svém středu uvítat.

VĚTRNÍK, zpravodaj XII. národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Vydává PV XII. NP VZDS. Č. 7. Redakce: A. Gasparičová, K. D'orrová

/pokračování ze str. 1 /

mu v dnešní společnosti přikládáme, musíme učinit ještě mnohé. V současnosti nám nestačí jen prostý zájem o naši práci: chceme, aby byla kvalitní ve všech svých složkách - a divadlo jich jako syntetické umění má řadu - od uvědomělého výběru titulu hry přes jeho současný výklad, režijní uchopení scénografické ztvárnění až po to nejpodstatnější - hereckou realizaci.

/pokračování v č. 8/
Libuše Zbořilová

DISKUSE K SOUČASNÉ HŘE

Na včerejším semináři o radonickém představení Jílkovy hry Jak umřít na lásku se rozpoutala rušná diskuse. Hovořilo se především o neuspokojivé úrovni naší současné dramatiky, o tom, zda vůbec přivádí na scénu normální lidi. Polemizovalo se, zda výše jmenovanou Jílkovu hru hrát či ne, o čem ji hrát a jsou-li to skutečně aktuální problémy, jsou-li postavy skutečně živé a mají-li nám co říci. Většinou se plénium shodlo v názoru, že hře chybí dramatický konflikt, že je pouze ilustrací určitého výseku ze života a že už vůbec nenabízí řešení a nezaujímá stanovisko k zobrazovaným postavám a jejich příběhům. Shodlo se i na tom, že k výraznému režijnímu uchopení a povýšení tohoto Jílkova textu pak v radonické inscenaci nedošlo.

V rámci semináře vystoupila i s. Sloupová z DILIA a upozornila na následující tituly, které v nejbližší době vyjdou:

Hrabal - Nývlt: Něžný barbar

Steigerwald: Dobové tance

Šotola: Pěší ptáci

Stoniš: Maškaráda za plotem

Martin: Podivuhodná událost v podivuhodné rodině

Vedral: Polly v Západní Indii

London/dramatizace Volf/: Tulák po hvězdách

Vostrý: Dubrovnická komedie

Čech - Dvořák: Sázka na úspěch

Venclík: Nedopsané příběhy

Solovič: Právo na omyl

-g-

Aktivita scénografů V. Kellera a P. Hory byla sice příkladná, ale účastníky přehlídky nevyužitá. Na schůzku přišel pouze jeden diskutér ze Severomoravského kraje. Škoda.

g

to nám zatím utajeno ...

Divadelní soubor klubového
řazení MNV Dolní Kralovice pracuje s jedním režisérem, soudruhem Gustavem Bečvářem, který je současně vedoucím divadelního kolektivu. Od roku 1974 odehráli dolnokralovičtí na scéně svého kulturního domu hezkou řádku představení. Tituly samy napovídají, že soubor na sebe klade náročné úkoly: Jiráskova Lucerna, Stroupežnického Naši furianti, Maryša bratří Mrštíků, Drdovy Dalskabáty, hříšná ves, Gogolův Revizor, Moliérův Lakomec, Tylova Tyrdohlavá žena a zatím poslední uváděná hra-Pygmalion od G.B.Sha-
wa jsou toho dokladem.

Z uvedeného výčtu je zřetelné, že soubor se dosud orientoval většinou na českou i světovou klasiku, a to, podle slov soudruha Bečváře, s důrazem na problémy nám dosud vlastní nebo alespoň blízké, pokud je vybrané hry nahrazení.

Cesta k rozhodnutí hrát Shawův text nebyla jednoduchá. Důležitým momentem byl autorův satirický, ostře kritický pohled na známou látku. Jak se na zvolené předloze podařilo souboru vyjádřit své stanovisko mohou diváci a účastníci přehlídky ve vysokém posoudit.

Sympatickému kolektivu z Dolních Kralovic přejeme do budoucí činnosti šťastný výběr.

-kdo-

Poslední nováček letošní národní přehlídky, divadelní soubor z Dolních Kralovic nám předvedl představení hry G.B.Shawa Pygmalion. Zvolil si tedy rozhodně předlohu nelehkou, ale k jejímu nastudování přistoupil a pokorou a s plným vědomím svých schopností a překvapil tak příjemným výsledkem své tvůrčí práce.

Předností kralovického představení je především promyšlená dramaturgicko-režijní příprava inscenace a dobré vedení herců při její realizaci/zvládnutá výstavba základních vztahů, uměřenost výrazových prostředků, pracované aranžmá, významotvorná práce s pauzou/. Dramaturgická úprava hry/původní text

R E C E N Z E

je značně seškrtán/vychází z možností jednotlivých představitelů, ovšem při zachování a sdělnosti základního tématu. Snad pouze škrt scény, kdy se Líza učí mluvit, ochudil představitelku o možnost zobrazení pozvolnějšího přechodu a vývoje. Přesto však V.Zelenková předvádí celý proces přerodu Lízy Doolittlové zdařile a odpovídajícími výrazovými prostředky; typově zajímavě pojetý profesor Higgins M.Zelenky je jí pak bezesporu odpovídajícím partnerem.

Je možné najít některé nedostatky ve scénografické složce/zvláště s dobou nekorespondující ženské kostýmy/, právě tak jako rezervy v některých hereckých výkonech. Ovšem musíme - při respektování určité možnosti souboru odpovídající názorové jednoduchosti - konstatovat, že jsme viděli představení svižné, čisté, poctivé, příjemné a kultivované.

-g-

Oznamujeme, že soubor "Vobskočák" se včera opět valně hromadil. Co z toho hromadění vzějde, to dosud jeho členové pod přísným trestem / 1 litr za 43 Kčs se zálohou/ Tutlají. Ututlají?

...li jsme z metodického materiálu doc. dr. Jana Císaře

ZÁKLADY DRAMATURGIE /pokračování/

...tu pojem vztah jako základní dramatickou kategorii. Nevyslovuje je-
nom základní vzájemnou spojitost ně-
čeho s někým nebo člověka s jiným
člověkem či lidmi, ale především onu
aktivní vůli a snahu cosi řešit.

Slavný Hamletův monolog Být či nebýt
je v kompozici stejnojmenného drama-
tu tematizován /to jest: je nositelem
jisté roviny zobrazení této postavy/
proto, že se jím vyjadřuje aktivní
vůle definovat smysl a možnost jed-
nání této postavy ve světě - a tepr-
ve odtud vyrůstá jeho další filozo-
fický smysl.

Věty v dialogu nám prostě cosi o-
znamují. Ale zároveň už sdělují také
zájmy, potřeby lidí. Proto přestávají
tyto věty vyjadřovat jenom mínění jed-
notlivých osob, ale reagují na podněty
partnera a v souladu či nesouladu
s ním projevují už aktivní přístup ke
společnému zájmu. Na základě tohoto
aktivního přístupu vidíme postavy
cosi řešit a poznáváme jejich hodno-
cení skutečnosti a jejich vztah k ní.
Tak nám autor dramatického zobrazení
nabízí určitý úhel pohledu na posta-
vy a přes ně na skutečnost, o níž se
zajímají. Vzniká téma.

Zájem je téměř vždy společný. Lí-
zal a Vávra mluví o Vávrově majetku.
To tvoří podstatu motivu - potřeba
postav zajímat se spolu o přesně o-
hraničenou skutečnost. Nový motiv na-
stupuje vždycky tam, kde zájem se pře-
souvá k jiné skutečnosti, označuje
jiná fakta. Vztah může být společný,
ale také diametrálně odlišný. Lidé mo-
hou k téže skutečnosti, jež je předmě-
tem jejich společného zájmu, zaujímat
stejná nebo různá stanoviska. Má-li to
ovšem být vztah dramatický, musí se
vždycky tato rozdílnost nebo soulad
vztahů projevit vůlí do oné skutečno-
sti nějak aktivně zasáhnout. Proto je
na počátku dramatické situace dramatu,
která v celku textu k této aktivitě
stále nutí..... Z dramatického, aktiv-
ního vztahu ke společnému zájmu, moti-
vu, poznáváme postavy z jistého pohle-
du. Nejenom jejich vlastnosti osobní
a společenské, ale i /především/ jejich
schopnost a snahu cosi řešit, nějak
jednat. Toto poznání je tématem to-
hoto motivu. Je onou podobou a rovinou
zobrazení, která je nám jako divá-
kům sdělena. Obecně řečeno: je to
téma možnosti či nemožnosti řešit
například špatný stav Vávrova ma-
jetku /a způsobu, jak to učinit/

Z rozdílnosti aktivních vztahů
roste neméně aktivní dramatické
jednání. Rozumím tím skutečnosti,
že ona už tolikrát zmíněná akti-
vita vztahů se projevuje tím, že
postavy chtějí něčeho dosáhnout.
... Dramatický vztah má právě jako
vztah dramatický svou nejvyšší
hodnotu tehdy, jestliže se reali-
zuje jako předpoklad - dokonce
už součást - nezbytného jednání.
... Konflikt jako svár postav s
různorodými a odlišnými vztahy a
jejich přímé střetnutí jednáním,
které směřuje za různými cíli,
bývá často považován za podstatu
dramatu, za jeho určující prvek.
Pokusil jsem se už ukázat, že to-
mu tak není, že podstatou dramatu
je jeho dramatická situace, která
vede k jednání. Konflikt tohoto
typu je jedním ze způsobů, jímž
se dramatická situace realizovaná
fabulí projevuje. V případě fabu-
le Maryši to platí, utkávají se
tu mezi sebou lidé v přímém a o-
tevřeném konfliktu.

... Konflikt mezi postavami však
nemusí být vždycky posledním cílem
dramatického vztahu. Může otevírat
i rozpor mezi člověkem a určitou
objektivní realitou, která ovliv-
ňuje jeho jednání. V takovém pří-
padě leckdy otevřený konflikt u-
stupuje do pozadí, ztrácí svůj
přesný obrys, ostrost. A daleko
více vystupuje do popředí celkový
vztah člověka k objektivním spo-
lečenským skutečnostem jeho doby;
rozpory mezi jeho subjektivním
snažením a chtěním a podmínkami,
v nichž je uskutečňuje. To je třeba
důvod, proč v dramatech Čechovových
tak těžko hledáme otevřený konflikt
lidí. Čechov ve Višňovém sadu
všechny konflikty mezi lidmi vidí
jako součást rozporu širšího, stále
tu existuje realita měšťanské spo-
lečnosti, která jim nedovoluje žít
šťastně a svobodně. A o vztah k ní
tu jde především. V jeho obecné,
dějinné podobě. Zatímco v Maryše
tataáž problematika se realizuje
konflikty lidí, roste ve fabuli
jen a jen z mezilidských vztahů.
Rozpor je v dramatu vždycky.

/zkráceno,
pokračování v č. 8,